

Εισηγήσεις για δημιουργική και αποτελεσματική διαχείριση του χρόνου της Εμπέδωσης

Η Εμπέδωση αποτελεί ένα νέο στοιχείο του ωρολογίου προγράμματος του σχολείου και έχει ως στόχο τη διαφοροποίηση και εξατομίκευση της εργασίας ώστε να καλύπτονται οι πυρηνικές γνώσεις και να μειώνονται οι ατομικές διαφορές των μαθητών. Ακόμη, μέσω του χρόνου της Εμπέδωσης ο εκπαιδευτικός έχει τη δυνατότητα να παρέχει περισσότερες ευκαιρίες στα παιδιά που επιτυγχάνουν πιο εύκολα από τα υπόλοιπα παιδιά τα επιδιωκόμενα αποτελέσματα προωθώντας τα με επιπρόσθετες δραστηριότητες εμπλουτισμού.

Ο υπεύθυνος εκπαιδευτικός της τάξης έχει την ευθύνη για τη διάγνωση και αναγνώριση των διαφορετικών επιπέδων της τάξης του. Αυτό μπορεί να γίνει μέσα από μικρές διαγνωστικές εργασίες ή τις τελικές αξιολογήσεις κάθε ενότητας.

Εισηγήσεις για οργάνωση του μαθήματος της Εμπέδωσης

Το κάθε παιδί της τάξης έχει ξεχωριστό φάκελο και τετράδιο με θέμα «Εμπέδωση». Τα παιδιά είναι χωρισμένα σε ομοιογενείς ομάδες των 6 παιδιών (ή ανάλογα με τα επίπεδα επίδοσης της τάξης καθώς και τον αριθμό των παιδιών στην τάξη - στη δική μου τάξη έχω τρία επίπεδα επίδοσης), όπου

A: μαθητές με χαμηλό επίπεδο επίδοσης, αναλφάβητοι, ξενόγλωσσοι που δεν έχουν κατακτήσει επαρκώς την ελληνική γλώσσα

B: μαθητές με μέτριο επίπεδο επίδοσης, με συγκεκριμένες αδυναμίες που αφορούν τη μαθηματική σκέψη, κατανόηση κειμένου καθώς και δημιουργίας γραπτού λόγου

Γ: μαθητές με δυνατό επίπεδο επίδοσης, που ανταποκρίνονται με επιτυχία στους στόχους που επιδιώκονται

Ανά πάσα στιγμή, οι ομάδες είναι υπό διαμόρφωση ανάλογα με την πρόοδο του κάθε μαθητή και τους στόχους που εξυπηρετούνται σε κάθε δραστηριότητα.

Η τάξη είναι οργανωμένη σε τέσσερα κέντρα μάθησης:

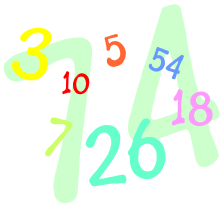
Κέντρο 1: Μαθηματική Γωνιά

Κέντρο 2: Μαγική πένα

Κέντρο 3: Παιχνίδι με το ζάρι

Κέντρο 4: Παραμυθόκοσμος (Δημιουργικό νράβισμο)

Οι πιο κάτω δραστηριότητες μπορούν να εφαρμοστούν διαφοροποιημένα σε Α΄-Δ΄ τάξη του Δημοτικού Σχολείου

Κέντρο 1: Μαθηματική Γωνιά

- ✓ **Ρίξιμο ζαριού:** Δίνονται σε καρτέλες οδηγίες για κατασκευή διψήφιων ή τριψήφιων αριθμών. Τα παιδιά ρίχνουν το ζάρι και έπειτα βρίσκουν το άθροισμα ή τη διαφορά των αριθμών ανάλογα με τις οδηγίες. **(Παράρτημα 1)**

Για να εξυπηρετηθούν ανάγκες πράξεων με μεγαλύτερους αριθμούς μπορούμε να κατασκευάσουμε ζάρια που περιέχουν αριθμούς από 7-12.

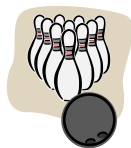
- ✓ **Παιχνίδι με βελάκια (Darts):** Τα παιδιά χωρίζονται σε 2 ομάδες. Ρίχνουν με τη σειρά τα βελάκια. Καταγράφουν στο τετράδιό τους πόντους τους και αθροίζοντας βρίσκουν το νικητή.

Οι αριθμοί στον πίνακα **αλλάζουν** ανάλογα με τις ανάγκες των στόχων. Μαθητές με εξαιρετικά επίπεδα μπορεί να φτιάξουν τους **δικούς τους**

κανόνες του παιχνιδιού, πχ, ρίχνοντας στο κόκκινο τριπλασιάζω τους πόντους κλπ.

- ✓ **Παιχνίδι με κορίνες** : Παίζεται ακριβώς όπως και το παιχνίδι με τα βελάκια. Οι αριθμοί των πόντων αναγράφονται πάνω στις κορίνες.
Εναλλακτικό παίξιμο του παιχνιδιού: Στις κορίνες αναγράφονται αριθμοί και τα παιδιά καλούνται να σειροθετήσουν τους αριθμούς από το μικρότερο στο μεγαλύτερο ή το αντίθετο, ή να ανακαλύψουν μοτίβα ή σχέσεις αριθμών.

- ✓ **Επιτραπέζιο φιδάκι:**

Επίπεδο Α: με αριθμούς ως το 100

Επίπεδα Β-Γ: με αριθμούς ως το 1000

Κέντρο 2: Μαγική πένα

**Πάρε πένα μαγική
βρες απάντηση σωστή
κόκκινο να μην ανάψει
μόνο πράσινο να λάμψει!**

Η μαγική πένα αποτελεί ένα εργαλείο/βοήθημα του εκπαιδευτικού (υπάρχει στο εμπόριο) και δίνει τη δυνατότητα στο δάσκαλο να προετοιμάσει **καρτέλες εργασίας πολλαπλής επιλογής** για οποιοδήποτε μάθημα του Ωρολογίου Προγράμματος. Για αρχή, προτείνουμε καρτέλες εργασίας στα Μαθηματικά.

Το παιχνίδι αφορά δηλώσεις και προτάσεις στις οποίες τα παιδιά καλούνται να λύσουν για να επαληθεύσουν αν είναι σωστές ή λάθος. Ο/Η εκπαιδευτικός ετοιμάζει καρτέλες ελληνικών και μαθηματικών. Οι μαθητές καλούνται να τις λύσουν στο τετράδιό τους ώστε να επαληθεύσουν μέσω της μαγικής πένα αν η απάντησή τους είναι σωστή ή λανθασμένη. **(Παράρτημα 2)**

↑
**Η πένα ανάβει κόκκινο
σε λάθος**

↑
**Η πένα ανάβει πράσινο
σε σωστή απάντηση**

Κέντρο 3: Παιχνίδι με το ζάρι

Ρίξε ζάρι και θα δεις

την απάντηση θα βρεις!

Ο/Η εκπαιδευτικός δίνει στα παιδιά διάφορα είδη γραπτού λόγου (ιστορίες από μύθους του Αισώπου, κείμενα από Κυπριακό ή ελληνικό ανθολόγιο, κείμενα επίκαιρου περιεχομένου κα.). Τα παιδιά διαβάζουν το κείμενο, ρίχνουν το ζάρι και απαντούν στις ερωτήσεις που αναγράφονται στις διάφορες πλευρές του ζαριού στο τετράδιο της Εμπέδωσης . **(Παράρτημα 3)**

- Πού διαδραματίζεται η ιστορία;
- Ποια είναι τα πρόσωπα τους ιστορίας;
- Είναι η ιστορία πραγματική ή φανταστική; Γιατί; Δικαιολόγησε την απάντησή σου.
- Ποιος ήρωας σου άρεσε από την ιστορία; Γιατί;

- Περιγράψε γραπτά μία σκηνή/ εικόνα που σου άρεσε.
- Ποιο είναι το μήνυμα της ιστορίας;
- Σειρά από γραμματικές ασκήσεις (Παράρτημα 3)

Το ζάρι υπάρχει στο εμπόριο και μπορεί να εξυπηρετήσει στόχους διαφόρων μαθημάτων (Μαθηματικά, Αγωγή Ζωής κλπ.)

Κέντρο 4: Παραμυθόκοσμος

Στάδιο 1: Τα παιδιά έχουν μπροστά τους φακέλους που περιέχουν διάφορες λέξεις. Τα παιδιά παίρνουν τυχαία από 5 λέξεις κάθε φορά και φτιάχνουν με αυτές προτάσεις. Τις γράφουν στο τετράδιο τους Εμπέδωσης. Ελέγχουν την ορθογραφία και τη γραμματική με τη βοήθεια του εκπαιδευτικού και έπειτα ανακοινώνουν στην ομάδα τους τις προτάσεις που έγραψαν.

Στάδιο 2: Τα παιδιά έχουν μπροστά τους φακέλους που περιέχουν διάφορες λέξεις. Τα παιδιά παίρνουν τυχαία από 2 λέξεις κάθε φορά και φτιάχνουν με αυτές προτάσεις που να **συνδέονται** μεταξύ τους.

Στάδιο 3: Τα παιδιά επιλέγουν λέξεις διαλέγοντας ταυτόχρονα ζωάκια/ μπουλουκάκια ή και ήρωες από διάφορα παραμύθια για να αρχίσουν την ιστορία τους.

Στάδιο 4: Τα παιδιά χτίζουν σιγά σιγά μία μικρή ιστορία. Για το επίπεδο Α είναι ικανοποιητικές 4-5 προτάσεις. Για τα παιδιά του επιπέδου Γ μπορεί να γραφεί ομαδικά μία ιστορία και τα παιδιά να κληθούν να την εικονογραφήσουν. Το κάθε παιδί αναλαμβάνει να εικονογραφήσει μία εικόνα/σκηνή από το παραμύθι.

Επιπλέον ιδέες: Δίνονται ανακατεμένες εικόνες παραμυθιών. Τα παιδιά καλούνται να τις βάλουν σε σειρά στο τετράδιό τους και να γράψουν την ιστορία. Χρησιμοποιούνται εικόνες από κλασικά παραμύθια τους πχ. Η Κοκκινοσκουφίτσα, Ο λαγός και η χελώνα κλπ.

Όλες οι πιο πάνω δραστηριότητες δεν αποτελούν τίποτα περισσότερο από μερικές εισηγήσεις για διαφοροποιημένη διδασκαλία στο χρόνο της Εμπέδωσης. Ο κάθε εκπαιδευτικός είναι αρμόδιος και κυρίαρχος της τάξης ώστε να οργανώσει το χρόνο αυτό με τρόπο που να εξυπηρετούνται οι ανάγκες των μαθητών του.

Γεωργία Σάββα

Βοηθός Διευθύντρια (Β΄ Δημ. Σχολείο Μακεδονίτισσας)

Παράρτημα 1 (Παιχνίδια με ζάρι)

ΟΜΑΔΑ Α:

1) Ρίξε το ζάρι 10 φορές. Σε κάθε 2 ριξίματα σχημάτιζε διψήφιους αριθμούς.

Βάλε τους αριθμούς σε σειρά ξεκινώντας από το μικρότερο στο μεγαλύτερο.

2) Ρίξε το ζάρι 12 φορές. Σε κάθε 2 ριξίματα σχημάτιζε διψήφιους αριθμούς.

Πρόσθεσε τους 2 πρώτους, έπειτα τους 2 επόμενους μέχρι να φτάσεις στον 5^ο και 6^ο αριθμό.

3) Ρίξε το ζάρι 10 φορές. Σε κάθε 2 ριξίματα σχημάτιζε διψήφιους αριθμούς.

Πολλαπλασίασε τους αριθμούς που βρήκες με το 2.

Πολλαπλασίασε τους αριθμούς που βρήκες με το 3.

4) Με τους αριθμούς 2, 5, 7, σχημάτισε όσο το δυνατό περισσότερους αριθμούς.

Βάλε τους αριθμούς σε σειρά ξεκινώντας από το μεγαλύτερο στο μικρότερο.

ΟΜΑΔΑ Β:

1) Ρίξε το ζάρι 21 φορές. Σε κάθε 3 ριξίματα σχημάτιζε τριψήφιους αριθμούς.

Βάλε τους αριθμούς σε σειρά ξεκινώντας από το μικρότερο στο μεγαλύτερο.

2) Ρίξε το ζάρι 21 φορές. Σε κάθε 3 ριξίματα σχημάτιζε τριψήφιους αριθμούς.

Πρόσθεσε τους 2 πρώτους, έπειτα τους 2 επόμενους μέχρι να φτάσεις στον 20^ο και 21^ο αριθμό.

3) Ρίξε το ζάρι 21 φορές. Σε κάθε 3 ριξίματα σχημάτιζε τριψήφιους αριθμούς.

Πολλαπλασίασε τους αριθμούς που βρήκες με το 2.

Πολλαπλασίασε τους αριθμούς που βρήκες με το 3.

4) Με τους αριθμούς 2, 5, 7, σχημάτισε όσο το δυνατό περισσότερους αριθμούς.

Βάλε τους αριθμούς σε σειρά ξεκινώντας από το μεγαλύτερο στο μικρότερο.

ΟΜΑΔΑ Γ:

1) Ρίξε το ζάρι 21 φορές. Σε κάθε 3 ριξίματα σχημάτιζε τριψήφιους αριθμούς.

Βάλε τους αριθμούς σε σειρά ξεκινώντας από το μικρότερο στο μεγαλύτερο.

Έπειτα μεγάλωσε τους αριθμούς που βρήκες κατά 2 μονάδες και 3 δεκάδες.

2) Ρίξε το ζάρι 21 φορές. Σε κάθε 3 ριξίματα σχημάτιζε τριψήφιους αριθμούς.

Πρόσθεσε τους 2 πρώτους, έπειτα τους 2 επόμενους μέχρι να φτάσεις στον 20^ο και 21^ο αριθμό.

Γράψε 2 προβλήματα πρόσθεσης με τους αριθμούς που σχημάτισες.

3) Ρίξε το ζάρι 21 φορές. Σε κάθε 3 ριξίματα σχημάτιζε τριψήφιους αριθμούς.

Πολλαπλασίασε τους αριθμούς που βρήκες με το 7.

Πολλαπλασίασε τους αριθμούς που βρήκες με το 9.

4) Με τους αριθμούς 2, 5, 7, σχημάτισε όσο το δυνατό περισσότερους αριθμούς.

Σχημάτισε έναν τιμοκατάλογο καταστήματος με τους αριθμούς που σχημάτισες.

Γράψε 5 δικά σου προβλήματα με βάση τον τιμοκατάλογο.

**Πού
διαδραματίζεται
η ιστορία;**

**Ποια είναι τα
πρόσωπα της
ιστορίας;**

**Είναι η ιστορία
πραγματική ή
φανταστική;
Γιατί; Δικαιολόγησε την
απάντησή σου.**

**Ποιος ήρωας σου
άρεσε από την
ιστορία και γιατί;**

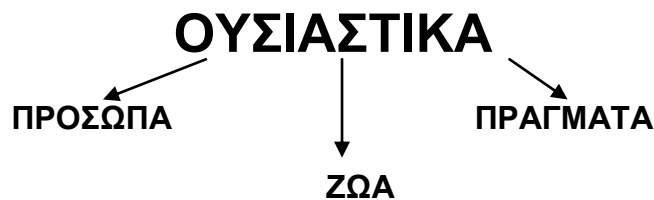
**Περίγραψε γραπτά
μία σκηνή/ εικόνα
από την ιστορία
που σου άρεσε.**

**Ποιο είναι το
μήνυμα της
ιστορίας;**

Βρες μέσα από το κείμενο δέκα
ρήματα. Υπογράμμισέ τα και
έπειτα γράψε τα στο τετράδιό σου
πχ. (τρέχω, γέλασα, ποτίζω,
είναι, κολυμπώ, άναψα κα.)

Βρες μέσα από το κείμενο όσα
περισσότερα ουσιαστικά μπορείς.
Υπογράμμισέ τα και έπειτα γράψε
τα στο τετράδιό σου.

Βρες μέσα από το κείμενο 10 λέξεις που σου αρέσουν και υπογράμμισέ τις. Έπειτα γράψε με αυτές 10 προτάσεις στο τετράδιό σου.

Κλίνει ένα ρήμα του κειμένου:

εγώ.....

εμείς .....

εσύ .....

εσείς .....

αυτός/η.ό.....

αυτοί/ές .....

**Βρες από το κείμενο και γράψε 5
επίθετα.**

Παράδειγμα: γελαστός

όμορφα

μαύρη νηστικό

**Βρες μέσα από το κείμενο και
γράψε σύνθετες λέξεις:**

Παράδειγμα:

εξώπορτα φιλόξενη

πολύχρωμα κατακόκκινο

Παράρτημα 2: (Μαγική πένα)

1. Η Άννα έχει στη συλλογή της 67 γραμματόσημα. Έδωσε 26 στη φίλη της. Πόσα γραμματόσημα της έμειναν;

Εξίσωση:.....

Απάντηση:.....

41

49

93

83

2. Ένας ψωμάς έφτιαξε 32 ψωμιά το πρωί και 27 το απόγευμα. Πόσα ψωμιά έφτιαξε συνολικά;

Εξίσωση:.....

Απάντηση:.....

69

59

15

67

3. Η Ελένη έχει στον κουμπαρά της 52σ.. Η Ελισάβετ έχει 24σ. περισσότερα. Πόσα σεντ έχει η Ελισάβετ;

Εξίσωση:.....

Απάντηση:.....

94

32

76

75

4. Βάλε τους αριθμούς σε σειρά αρχίζοντας από το μικρότερο.

604, 694 , 674 , 614 , 634 , 664 , 644 , 684

.....

694 674 604 614 634 664 644 684

604 684 694 634 614 664 644 674

604 644 674 614 634 664 684 694

604 614 634 644 664 674 684 694

5. Ο Ορέστης είχε 30 στρατιωτάκια και τα έβαλε σε σειρές των 5. Πόσα στρατιωτάκια έβαλε σε κάθε σειρά;

Μαθηματική Πρόταση: .....

Απάντηση:.....

5

6

25

35

6. Η κυρία Αναστασία θέλει να φυτέψει 36 μαργαρίτες στον κήπο της. Θέλει να βάλει ίσο αριθμό σε κάθε σειρά. Όλες οι σειρές θα είναι 4. Πόσες μαργαρίτες θα βάλει σε κάθε σειρά;

Μαθηματική Πρόταση:.....

Απάντηση:.....

6

9

7

40

8. Η κυρία Γιάννα θέλει να αγοράσει ένα φόρεμα που στοιχίζει €35 . Στο πορτοφόλι της έχει €22. Πόσα ευρώ θέλει ακόμα για να αγοράσει το φόρεμα;

Μαθηματική Πρόταση:.....

Απάντηση:.....

57

27

13

17

7. Ο Νικόλας θέλει να μοιράσει στα ίσα 540 βόλους σε 9 φίλους του. Πόσους θα πάρει το κάθε παιδί;

Μαθηματική Πρόταση:.....

Απάντηση:.....

66

90

60

9

**9.Η μητέρα αγόρασε επτά εξάδες χυμούς.
Πόσους χυμούς αγόρασε;**

Μαθηματική Πρόταση:.....

Απάντηση:.....

13

48

42

7

**10.Η Άντρη είχε στο πορτοφόλι της 72 ευρώ.
Ξόδεψε €36 για να αγοράσει ένα παντελόνι.
Πόσα ευρώ έχει τώρα;**

Μαθηματική Πρόταση:.....

Απάντηση:.....

32

63

33

36

11.Στο ντουλάπι της κουζίνας υπάρχουν 5
ράφια που το καθένα έχει 8 ποτήρια. Τα
παιδιά έσπασαν τα 12. Πόσα ποτήρια έμειναν
στο ντουλάπι;

Μαθηματική Πρόταση:.....

Απάντηση:.....

13

45

57

33

Γεωργία Σάββα

Β.Διευθύντρια (Β΄ Δημοτικό Σχολείο Μακεδονίτισσας)